

TIN HOẠT ĐỘNG HỘI Y TẾ CÔNG CỘNG VIỆT NAM

- **Hội thảo “Phòng chống tác hại thuốc lá - Bằng chứng và thực tiễn tại Việt Nam:** Ngày 18/3/2008, tại Hà Nội, Hội Y tế Công cộng (YTCC) Việt Nam và tổ chức HealthBridge Canada đã phối hợp tổ chức Hội thảo với chủ đề “Phòng chống tác hại thuốc lá – Bằng chứng và thực tiễn tại Việt Nam”. Mục tiêu của Hội thảo là tạo ra diễn đàn chia sẻ những kết quả nghiên cứu mới nhất về thuốc lá và ảnh hưởng của nó tới cộng đồng được thực hiện bởi các cơ quan, tổ chức có uy tín trong và ngoài nước. Tại Hội thảo, các báo cáo viên đã trình bày về các chi phí liên quan đến thuốc lá mà người dân phải chi trả trong đó bao gồm cả những chi phí liên quan đến chữa bệnh. Hai nghiên cứu mới được thực hiện năm 2007 cũng chỉ ra bản chất thực sự của yếu tố kinh tế và việc làm do ngành công nghiệp thuốc lá mang lại cho người trồng, sản xuất thuốc lá cũng như cho nền kinh tế quốc gia. Các nghiên cứu về hút thuốc thụ động đối với trẻ em và phụ nữ, nhu cầu và quan điểm của cộng đồng về nhà hàng không khói thuốc cũng đề cập tới một khía cạnh khác của tác hại thuốc lá: ảnh hưởng của khói thuốc với những người hút thuốc thụ động. Trong Hội thảo lần này, Hội YTCC Việt Nam và tổ chức HealthBridge Canada cũng chia sẻ kinh nghiệm triển khai và kết quả đánh giá dự án can thiệp “Giảm sự chấp nhận của xã hội đối với việc hút thuốc ở Việt Nam” được thực hiện từ 2005 – 2007. Các báo cáo liên quan đến tình hình hút thuốc ở nữ thành niên, hay báo cáo về các bằng chứng vi phạm luật của các công ty thuốc lá cũng được trình bày tại Hội thảo này. Hội thảo đã thu hút sự quan tâm của đại biểu các tỉnh Hội của Hội YTCC Việt Nam bao gồm cả những người làm công tác hoạch định chính sách tại địa phương, các cơ quan phòng chống tác hại thuốc lá, giới truyền thông và các bên liên quan. Hy vọng sau Hội thảo này, công tác phòng chống tác hại thuốc lá tại Việt Nam sẽ nhận được nhiều sự quan tâm và đóng góp của các cá nhân và tổ chức hơn.

- **Giám sát hoạt động của Hội Y tế công cộng Đồng Tháp:** Từ ngày 28/3/2008 đến 31/3/2008, đại diện văn phòng Hội YTCC Việt

Nam đã tiến hành giám sát các hoạt động can thiệp của nghiên cứu: “Xây dựng mô hình phòng chống sốt xuất huyết tại xã Bình Thành- Thanh Bình - Đồng Tháp”. Nghiên cứu này do Hội YTCC Việt Nam và Hội YTCC Đồng Tháp phối hợp thực hiện. Mục tiêu của nghiên cứu là nhằm giảm mật độ quần thể vectơ truyền bệnh sốt Dengue/sốt xuất huyết Dengue (SD/SXHD) bằng việc giáo dục sức khỏe thay đổi kiến thức và thực hành của người dân và sự tham gia của cộng đồng thông qua tác động của Hội YTCC tại xã Bình Thành-Thanh Bình-Đồng Tháp 2006-2008. Kết quả giám sát cho thấy các hoạt động can thiệp thật sự có hiệu quả và phù hợp với những mục tiêu đề ra ban đầu. Các ban ngành đoàn thể cùng cộng đồng đã tích cực tham gia vào hoạt động phòng chống sốt xuất huyết (SXH) tại địa phương. Các cộng tác viên từ Hội phụ nữ đã tiến hành kiểm tra định kỳ các dụng cụ chứa nước tại các hộ gia đình và tiến hành tuyên truyền cho các hội viên về phòng chống SXH và vệ sinh môi trường. Đoàn Thanh niên cũng tổ chức các cuộc thi hái hoa dân chủ, thực hiện các chiến dịch truyền thông bằng xe cổ động và ra quân phát quang bụi rậm cùng với các đoàn viên, sinh viên trong xã. Kết quả giám sát cũng cho thấy, trường học cũng là đơn vị hoạt động tích cực. Kết quả của cuộc phỏng vấn định tính cho thấy, các em học sinh cấp 2 tại xã đều nắm được hầu hết các kiến thức cơ bản về dịch tễ và phương pháp phòng chống SXH. Đây là những kiến thức được giảng dạy trong giờ học giáo dục công dân của nhà trường, các buổi phát thanh măng non, và các buổi sinh hoạt định kỳ. Ngay sau khi báo cáo đánh giá sau can thiệp được hoàn thành, dự kiến một hội thảo sẽ được tổ chức vào cuối tháng 5/2008 nhằm chia sẻ kinh nghiệm với các bên liên quan và nhân rộng mô hình này trên toàn huyện.

- **Chương trình Phòng chống ung thư quốc gia Việt Nam giai đoạn 2006- 2010,** gần đây đã trở thành một trong số 12 chương trình y tế quốc gia, dưới sự điều phối của Bệnh viện ung thư quốc gia cùng với sự cộng tác của các cơ quan trung ương liên quan. Hiện nay, các cấu phần dự phòng ung thư

trong kế hoạch tổng thể vẫn chưa được thực hiện. Do đó, cần thiết thử nghiệm một mô hình phòng chống ung thư toàn diện ở cấp cộng đồng/ tuyến xã, và sẽ nhân rộng để thực hiện ở các xã trên phạm vi toàn quốc. Hội YTCC Việt Nam, Viện Ung thư quốc gia và Hội Ung thư Hoa Kỳ đã cùng xem xét và xác định ung thư vú, ung thư cổ tử cung ở nữ giới và ung thư phổi ở nam giới là những vấn đề ung thư hàng đầu cần được giải quyết nhằm làm giảm gánh nặng ung thư trong cộng đồng. Trong đó hút thuốc lá là một trong những nguyên nhân hàng đầu gây ra ung thư phổi ở nam giới. Bởi vậy, một can thiệp dự phòng thử nghiệm toàn diện đối với 3 loại ung thư trên đã được đề xuất. Trong đó hút thuốc lá được đề xuất can thiệp sớm ngay từ học sinh cấp 3, do độ tuổi bắt đầu hút thuốc của thanh niên Việt Nam bắt đầu từ 15 tuổi là tương đối cao. Ung thư vú và cổ tử cung được giải quyết thông qua cung cấp kiến thức về phòng tránh và phát hiện sớm cho phụ nữ. Mô hình can thiệp này được thực hiện thí điểm tại xã Hưng Đạo, Huyện Tứ Kỳ, tỉnh Hải Dương dưới sự phối hợp của Viện Ung thư Quốc Gia và Hội YTCC Việt Nam. Trong thời gian từ ngày 20/4/2008-27/4/2008, Hội YTCC Việt Nam đã tiến hành điều tra ban đầu tại xã Hưng Đạo nhằm xác định kiến thức, thái độ, thực hành về phòng tránh ung thư của người dân tại xã. Từ kết quả của cuộc điều tra, một kế hoạch can thiệp hoàn chỉnh sẽ được xây dựng dựa trên nhu cầu của cộng đồng. Kinh nghiệm cũng như những bài học rút ra từ chương trình này sẽ được chia sẻ nhằm xây dựng và mở rộng mô hình dự phòng ung thư dựa vào cộng đồng toàn diện ở các xã trên cả nước.

- **Trong thời gian từ ngày 20 đến 24 tháng 05 năm 2008, Hội YTCC Việt Nam phối hợp với Hội YTCC tỉnh Đồng Nai tổ chức khóa tập huấn các kiến thức cơ bản về “Dioxin và dự phòng nhiễm độc Dioxin qua thực phẩm”** tại TP Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai. Tham dự khóa tập huấn là những hội viên của Hội YTCC tỉnh Đồng Nai, chủ yếu là các cộng tác viên, cán bộ y tế của các phường, khu phố thuộc điểm nóng của TP Biên Hòa. Mục tiêu của khóa tập huấn là nhằm cung cấp những kiến thức cơ bản nhất, cô đọng nhất về Dioxin và các cách dự phòng nhiễm độc Dioxin qua thực phẩm cho các học viên - những người sau này sẽ trở thành tuyên truyền viên cho cộng đồng ở khu vực điểm nóng của thành phố Biên Hòa. Tuy

thời gian tập huấn không dài, nhưng với kỹ năng giảng dạy chuyên nghiệp, linh hoạt của các giảng viên đến từ Trường Đại học YTCC và Viện Dinh dưỡng quốc gia, các học viên tham dự lớp học đã tham gia rất nghiêm túc và tích cực; kiến thức của họ được bổ sung và nâng cao một cách rõ rệt. Dioxin là một chủ đề rất rộng và phong phú, tuy nhiên những buổi tập huấn, cung cấp kiến thức rất cụ thể, rõ ràng và thực tế về Dioxin, cách phòng ngừa nhiễm độc Dioxin qua thực phẩm như khóa tập huấn trên đối với người dân địa phương hiện đang sống ở các điểm nóng nhiễm độc Dioxin là một hoạt động thực sự cần thiết và bổ ích.

- **Ngày 14/5/2008**, tại trụ sở Ủy ban nhân dân huyện Thanh Bình, Hội Y tế công cộng Đồng Tháp đã tổ chức Hội thảo “Chia sẻ kinh nghiệm trong việc xây dựng mô hình phòng chống sốt xuất huyết tại xã Bình Thành – huyện Thanh Bình – tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2006 – 2008”. Tới dự hội thảo có lãnh đạo Sở Y tế, Trung tâm Y tế dự phòng tỉnh, Ủy ban nhân dân huyện Thanh Bình, Phòng Y tế huyện Thanh Bình, Trung tâm Y tế dự phòng huyện, toàn bộ phó chủ tịch và trạm trưởng trạm y tế các xã trong huyện. PGS. TS. Bùi Thanh Tâm, Tổng thư ký Hội YTCC Việt Nam cũng đã tham dự hội thảo.

- **Sau hai năm thực hiện dự án “Xây dựng mô hình phòng chống sốt xuất huyết tại xã Bình Thành, huyện Thanh Bình, tỉnh Đồng Tháp”**, các kết quả thu được rất khả quan. Các mục tiêu dự án đặt ra đều đạt được: tỉ lệ người dân có kiến thức đúng về phòng chống sốt xuất huyết tăng từ 50,0% lên 90,0%, tỉ lệ người dân có thực hành đúng về phòng chống sốt xuất huyết tăng từ 26,0% lên 53,3% ($p < 0,05$). Các chỉ số côn trùng học cũng đạt mục tiêu đề ra: chỉ số nhà có bọ gậy (HI) từ 38% giảm xuống còn 2,7%; chỉ số Breteau Index (BI) từ 56 giảm xuống còn 4. Ngoài ra, năng lực quản lý dự án, giám sát, làm việc nhóm, v.v... của cán bộ Hội YTCC Đồng Tháp và của các thành viên tham gia dự án cũng được cải thiện rõ rệt.

Các kinh nghiệm trong việc triển khai các hoạt động của dự án, những thành công và những bài học kinh nghiệm đã được chia sẻ trong hội thảo. Lãnh đạo ủy ban nhân dân huyện và ngành y tế huyện Thanh Bình đã cam kết mạnh mẽ trong việc tiếp tục duy trì kết quả của dự án tại xã Bình Thành